

Čís. 5117.

Přestupek podle § 312 tr. zák. předpokládá, že úřední osoba je v době činu ve výkonu služby; vybočuje-li v této době z mezí vykázaných jí povinností služby takovým způsobem, že lze úřední jednání pokládati pro tu dobu věcně za přerušené, nelze jí přiznati ochranu zákona; to platí zejména, vyřizuje-li si v té době věci, jež nemají s výkonem služby nic společného, což by mohlo platiti o tom, když úřední osoba se pustí s někým do hádky o věci, nesouvisející se služebním úkonem, ba dokonce do nadávek.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1934, Zm I 1082/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 27. října 1933, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upříti oprávnění, pokud napadá výrok rozsudku, že M. byl v době činu ve výkonu služby jako přísežný polní hlídač, výtkou neúplnosti (čís. 5 § 281 tr. ř.), an soud nepřihlédl k tvrzení svědkyně Alžběty P-ové, že se M. s obžalovaným hádali a vzájemně si nadávali a že M. nadával volů, což M. sám v podstatě připustil, s tím, že při této hádce obžalovaný k němu přiskočil a vrazil mu pěstí pod bradu.

Přestupek podle § 312 tr. zák. předpokládá, že úřední osoba je v době činu ve výkonu služby (viz § 68 tr. zák. in fine); vybočuje-li v této době z mezí vykázaných jí povinností služby takovým způsobem, že lze úřední jednání pokládati pro tu dobu věcně za přerušené, nelze jí přiznati ochranu zákona; to platí zejména, vyřizuje-li si v té době věci, jež nemají s výkonem služby nic společného, což by mohlo platiti o tom, když úřední osoba se pustí s někým do hádky o věci nesouvisející se služebním úkonem, ba dokonce do nadávek (rozh. čís. 1817 sb. n. s.).

Poněvadž nalézací soud nevzal ony okolnosti v úvahu při řešení otázky, zda M. byl v době činu u výkonu služby, a tato okolnost je rozhodnou, bylo zmateční stížnosti obžalovaného již z tohoto důvodu vyhověti, aniž třeba zabývat se dalšími jejími vývody, a uznati jinak podle § 288 odst. 2 čís. 1 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 5118.

Skutková podstata přestupku § 12 zák. čís. 89/1897 (případ 2.) je splněna, opatřila-li osoba od obviněného odlišná potraviny za účelem oklamání úmyslně falešným označením a obviněný takto označené

potravinu z nedbalosti na prodej chová nebo prodává. Byly-li potraviny opatřeny falešným označením jen z nedopatření (zaměstnancem obviněného), nejde o onen přestupek.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1934, Zm I 848/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 24. února 1934 porušen byl zákon v ustanovení § 12 zákona o obchodu s potravinami ze dne 16. ledna 1896, čís. 89/1897; rozsudek ten jakož i na něm spočívající usnesení okresního soudu v Kladně ze dne 26. března 1934 se v celém rozsahu zrušují a osvobozující rozsudek okresního soudu v Kladně ze dne 18. ledna 1934 se obnovuje.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Kladně ze dne 18. ledna 1934 byl obviněný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., spáchaný prý tím, že v roce 1932 v K. Istivým předstíráním a jednáním, dodává na trh pivo k-ské pod označením piva s-ého, uvedl své odběratele v omyl, jímž tito a občanský pivovar na S. na svém majetku škodu utrpěli měli v částce nepřevyšující 2.000 Kč. Okresní soud zjistil, že obviněný nedodával M-ovi vůbec žádné pivo, t. j. žádné k-cké za s-ské, že však Marii L-ové v roce 1932 dodal pivo — kolik ho dodal, soud nezjistil ani přibližně — k-cké, jež označeno bylo vignetami občanského pivovaru na S., zjistil však zároveň, že obviněný dal svému myči rozkaz, aby s lahví vignety s-ského pivovaru, dříve právem používané, smyl a dal na ně nálepky pivovaru k-ckého a že i svým zákazníkům sdělil, že bude prodávati pivo k-cké, takže neměl podvodného úmyslu, a že, byly-li někomu dány láhve s označením pivovaru s-ského, stalo se tak nedopatřením zaměstnanců. Okresní soud vyslovil názor, že by v jednání obviněného mohl býti spatřován nanejvýše přestupek podle § 12 zák. o potrav., že však v tomto směru trestní řízení bylo zastaveno.

K odvolání veřejného obžalobce změnil krajský soud trestní v Praze rozsudkem ze dne 24. února 1934 rozsudek první stolice, uznal právem, že obviněný je vinen, že z nedbalosti prodával pivo k-cké v lahvích označených nálepkami občanského akciového pivovaru na S., tedy potravinu, která pro oklamání opatřena byla falešným označením, a že tak spáchal přestupek podle § 12 zák. ze dne 16. ledna 1896, čís. 89/1897 ř. zák., začož ho odsoudil k peněžitému trestu 100 Kč. Odvolací soud vychází ze skutkového předpokladu zjištěného prvním rozsudkem, nesdílí však názor okresního soudu, že trestní řízení ve směru přestupku podle § 12 zák. o potrav. bylo podle prohlášení státního zastupitelství zastaveno a spatřuje nedbalost obviněného v tom, že nedohlížel, zda

myč splnil jeho příkaz, a nejsou-li snad láhve s nálepkami pivovaru s-ského dodávány nadále do obchodů, což stalo se prý »při nejmenším« v případě Marie L-ové. Soukromý účastník občanský akciový pivovar na S. byl poukázán na pořad práva civilního.

Předmětem obžaloby podle návrhu státního zastupitelství bylo domnělé poškození Marie L-ové a Františka M-e tím, že jim bylo — prý — lacinější pivo k-cké prodáváno jako pivo s-ské. Podle §§ 262, 458 tr. ř. bylo věcí soudu, by tento zažalovaný skutkový děj po stránce právní samostatně posoudil. Prohlášení státního zastupitelství podle § 90 tr. ř. nemohlo se vůbec vztahovati k jiné snad možné právní kvalifikaci zažalovaných činů, nýbrž vztahovalo se k jiným skutkům, z nichž byl obviněný ještě podezříván, tedy zřejmě k udánlivému poškození dalších odběratelů piva. Zásadně nebylo tudíž závaďy, by obviněný nebyl odsouzen místo pro přestupek podvodu, spáchaný dodáním piva k-ckého pod falešným označením jako s-ského Marii L-ové, pro přestupek podle § 12 zák. o potrav., spáchaný týmž činem, avšak bez úmyslu poškozovacího.

Odsuzující rozsudek krajského trestního jakožto odvolacího soudu v Praze porušuje však zákon v ustanovení § 12 zák. o potravinách. Okresní soud na Kladně zjistil, že dodání piva k-ckého s vignetami pivovaru s-ského stalo se nedopatřením zaměstnanců obviněného. Soud odvolací pak výslovně tento skutkový předpoklad přijal. Tím je však vyloučen objektivní znak skutkové podstaty § 12 zák. o potrav., že totiž musí jíti o prodávání potravin, které pro oklamání jsou opatřeny falešným označením. Zákon podle toho — viz v tomto směru i německý doslov zákona »Lebensmittel —, welche zum Zwecke der Täuschung mit einer falschen Bezeichnung versehen sind« — předpokládá, že osoba od obviněného rozlišná dotyčné potraviny za účelem oklamání opatřila úmyslně nesprávným označením. Bylo-li tedy zjištěno, že nesprávné označení piva stalo se nedopatřením zaměstnanců obviněného, spočívá odsouzení obviněného na nesprávném výkladu a užití zákona a rozsudek je tudíž zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř.

Správnosti tohoto právního názoru nasvědčuje vývoj ustanovení § 12 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897 ve své souvislosti s vývojem § 11 čís. 1 až 4 téhož zákona. Podle I. návrhu zákonodárného výboru měl míti § 12, pokud jde o skutkovou podstatu přestupku, nehledíc k sankci trestní, doslov: »§ 12. Kdo by jednání v § 11 pod čís. 2 a 4 označená spáchal z nedbalosti, stane se vinen rovněž přestupkem . . .« Hledíc k návrhu I. výboru k § 11 měl býti tímto doslovem § 12 stíhán tudíž, kdo by z nedbalosti potraviny, které jsou padělané, zfalšované, zkažené, nezralé, nebo které na své výživnosti pozbyly, na prodej choval pod formou neb označením k oklamání způsobilým (§ 11 čís. 2) a kdo by potraviny, které jsou padělané, zfalšované, zkažené, nezralé, nebo které na své výživě pozbyly, prodával, leč by kupitel tento stav znal, nebo byl s to jej poznati (§ 11 čís. 4). Falešné označení zboží samo o sobě nemínil výbor, hodnotě důvody přednesené

zástupcem ministerstva obchodu, podrobiti trestu, nebylo-li učiněno pro oklamání.

V tomto návrhu pohřešila však nejvyšší zdravotní rada v § 12 stíhání činnosti uvedené pod čís. 3 návrhu k § 11, totiž chování na prodej nebo prodej pod falešným označením z nedbalosti. Tomuto přání nejvyšší zdravotní rady vyhověl výbor, poněvadž — podle jeho úvah — »nelze popřít, že i chování na prodej a prodej zboží pod falešným označením může se díti z nedbalosti«, a pojal dodatečně do návrhu § 12 i bod čís. 3 § 11 a dal mu doslov: »§ 12. Kdo by jednání v § 11 pod čís. 2, 3 a 4 označená spáchal z nedbalosti, stane se vinen rovněž přestupkem...« (dodatečná zpráva, příloha 972 stenografického protokolu). Leč v tomto doslovu neprošel návrh výboru, nýbrž ve shodě s doslovem II. vládní předlohy vyloučil návrh II. výboru číselné uvedení čís. 3 § 11 z § 12, jemuž dal tento doslov: »§ 12. Kdo by jednání v § 11 pod čís. 2 a 4 označená spáchal z nedbalosti, nebo z nedbalosti na prodej choval nebo prodával potraviny, které pro oklamání opatřeny jsou falešným označením, stane se vinen přestupkem« a v tomto doslovu stal se § 12 předpisem zákonným.

Z této konečné stylisace zákona a z celého postupného vývoje tohoto předpisu vyplývá, že samo o sobě nemělo býti podkladem trestného činu, když někde z nedbalosti chová na prodej nebo prodává zboží »falešně označené«; vždyť jinak by byla úplně vyhovovala ve výborovém návrhu původně navržená změna. »Kdo by jednání v § 11 čís. 2, 3 a 4 uvedené...« a nebylo by třeba oné zajisté stylisticky, avšak i věcně závažné změny, jak se v II. návrhu stala a konečně i jako definitivní doslov zákona přijata byla. Objektivně je tudíž skutková podstata přestupku § 12 (nehledíc k činnosti podmíněné ustanoveními § 11 čís. 2 a 4 do § 12 pojaté) dána, opatřila-li osoba od obviněného odlišná potraviny za účelem oklamání úmyslně falešným označením a obviněný takto označené potraviny z nedbalosti na prodej chová nebo prodává. Byly-li potraviny opatřeny falešným označením jen z nedopatření — v souzeném případě zaměstnancem obviněného —, není tu po objektivní stránce skutkové podstaty § 12 ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. z. z roku 1897.

Čís. 5119.

Zákon čís. 108/33 Sb. z. a n. o ochrane cti.

Mylný je názor, že omyl autora môže byť omluviteľný len tým, že autor čerpal zpravu z verejného tvrdenia, že sa určitý čin stal.

K otázke beztrestnosti novinárskeho referátu o jednaní úradov.

(Rozh. zo dňa 6. novembra 1934, Zm IV 496/34.)

Mestská rada v U. zistila, že firma M., prevádzajúca stavbu mestského vodovodu, účtovala určitú sumu za izoláciu potrubia vo smluvnom prevedení, vo skutočnosti však dodala izoláciu slabšiu. Preto sa